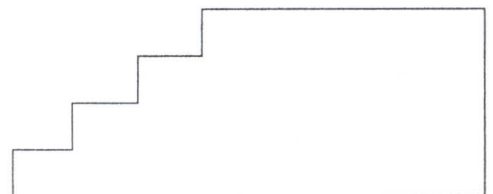

*HRVATSKI IDENTITET
I ODRŽIVI RAZVOJ*

Uz temu

U 2003. godini objavili smo u "Društvenim istraživanjima" tematski broj pod nazivom "Održivi razvitak Hrvatske". Tematski blok u ovom broju osigurava uvid u kontinuitet interesa hrvatskih istraživača prema ovoj temi, osobito prema istraživanju odnosa između oblikovanja hrvatskog identiteta i održivoga razvoja Hrvatske. Naime, držimo da je promišljanje veza između ova dva društvena procesa, koja imaju niz zajedničkih obilježja, plodno istraživačko polje, koje, usput, nije samo sebi svrha, nego je i konceptijski i društveno korisno.

Temeljna je teza jednostavna: hrvatski se identitet u suvremenom globalizacijskom i tranzicijskom razvojnom kontekstu ne može ostvarivati bez sustavne afirmacije integralne održivosti (dakle, ekološke, gospodarske, sociokulturne i političke održivosti) i održivoga razvoja Hrvatske. Na pojedinačnoj i na društvenoj razini identitetom upravlja nositelj identiteta. Ako tome nije tako, nositelj identiteta prestaje imati identitet.

Identitet hrvatskoga društva, hrvatski identitet, ima svoje povijesne korijene i svoje povijesno sjećanje, svoja uporišta u prirodnoj i kulturnoj baštini. Međutim, hrvatski se identitet u suvremenosti afirmira i obnavlja, odnosno blijedi i zatire u zavisnosti od tipa vladajućih društvenih procesa.

Društvene procese, posebno one koji su važni za sociokulturnu održivost hrvatskoga društva, karakteriziraju nemar i neadekvatna uporaba, pa i zatiranje kulturne i prirodne baštine. Pritom prije svega mislimo na nedovoljnu zaštitu dragocjenoga nacionalnog prostora i okoliša / prirode. Nadalje, imamo na umu sustavni napad globalizacijskih aktera i obrazaca na razliku, nasilno ujednačenje svih oblika i načina života, ali i sadržaja života u sferi smisla, morala, vrijednosti i životnih praksi. Ovi i ovakvi procesi koji ne čuvaju i ne razvijaju hrvatski identitet, nego ga slabe i zatiru u sociokulturnom smislu, mogu se vrednovati kao neodrživi. Temu kojom se bavimo stoga smatramo smislenom i tek započetom. Predstoje nam ozbiljna istraživanja odnosa između identiteta i održivoga razvoja u Hrvatskoj u idućem razdoblju.

Radovi koje predstavljamo u ovom tematskom bloku početak su rada na ovoj temi u okviru projekta Instituta "Ivo Pilar" pod naslovom "Održivi razvoj Hrvatske" (1550). Uvodne radove čine radovi Zdenka Zemana pod naslovom "Identitetske strategije: u potrazi za smislom" i Vladimira Laya "Održivi razvoj i vođenje". Druga dva rada autora Zdenka Zemana i Marije Geiger te Marine Butorac i Dražena Šimleše bave se užim, vjerujemo zanimljivim, "malim" temama ruralnih i urbanih obilježja našeg identiteta na primjerima karizmatične faune u službi konstruiranja lokalnog identiteta, kao i temama zelenila u gradu. Tematskom bloku pridružen je i članak o "percepciji osnovnih karakteristika otvorenih prostora u stambenim naseljima na primjeru Zagreba i Velike Gorice" autora Petre Pereković, Branke Aničić, Ines Hrdalo, Ive Rechner i Gorana Andlara.

Vladimir Lay